

Milieukeur

December 2003 Nr. 40

Milieukeur in de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Stichting Milieukeur heeft verschillende activiteiten ontplooid richting de Tweede Kamer der Staten-Generaal. Op dinsdag 21 oktober 2003 heeft de heer J. Atsma, voorzitter van de Vaste Kamercommissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV), een petitie in ontvangst genomen van Stichting Milieukeur. Gedurende de week van de begrotingsbehandeling van LNV werden van 27 oktober tot en met 30 oktober 2003 in de restaurants van de Tweede Kamer gerechten geserveerd met Milieukeur-producten. Stichting Milieukeur heeft met deze acties om meer aandacht gevraagd voor duurzaam produceren én duurzaam consumeren.

De petitie die de heer Atsma in ontvangst heeft genomen, had als titel: "Duurzaam produceren en consumeren met Milieukeur haalbaar voor iedereen".

Tijdens de petitieaanbieding heeft de heer ir. K.A. de Jong, voorzitter van het Bestuur van Stichting Milieukeur, aangedrongen op meer aandacht voor duurzaam produceren én consumeren waarin de systematiek van Milieukeur onmisbaar is. Het beleidsprogramma van LNV biedt volgens hem onvoldoende perspectief als het gaat om duurzaam produceren en consumeren via de route van geïntegreerde, gecontroleerde productie. De petitie vroeg onder andere om het werk van Stichting Milieukeur een prominentere plaats te geven in de diverse beleidsterreinen en bestaande fiscale instrumenten en heffingen meer te richten op het stimuleren van bedrijven die werken in transparante en duurzame ketens.

De chef-kok van het restaurantbedrijf van de Tweede Kamer, de heer A. de Jong, ontving een "kunstwerk" gemaakt van producten met Milieukeur voor zijn restaurants. In de week van de begrotingsbehandeling van LNV stond de menukaart in de restaurants van de Tweede Kamer in het teken van Milieukeur. Zo stelde De Jong op basis van het Milieukeur-aanbod, aangevuld met biologische producten, gerechten samen. De gasten konden onder andere kiezen voor boerenkool met hamlapjes, roerbak van varkenshaas met groenten, flensjes met appel of aardbeien muesli yoghurt. Als aandenken ontvingen de bezoekers van de restaurants een receptenboekje, waarin De Jong een selectie van zijn recepten van deze gerechten prijsgeeft.

Vervolg op pagina 2

Inhoud

Milieukeur in de Tweede Kamer der Staten-Generaal	1/2
Nieuws	
Milieukeur: de wereld achter het logo	2
Nieuws	
Netwerkdag Duurzaam Inkopen 2003	3
Nieuws	
De overheid moet als inkoper haar verantwoordelijkheid nemen	3
Nieuws	
AKK & Milieukeur gaan ervoor	4
Nieuws	
Milieukeur stimuleert duurzaam beheer groen en verhardingen	4
Nieuws	
Debat toekomst varkenshouderij	5
Nieuws	
Advertentiecampagne Milieukeur	5
Nieuws	
Onderzoek naar Milieukeur en SOMS	6
Nieuws	
Klok Eco vaatwastabletten met Europees Ecolabel	6
Column	
Duurzaam bouwen: duurzame output of duurzaam proces?	7
Ontwikkelingen	
Onderzoek/Publicatie/Herziening en verlenging van eisen/Europees Ecolabel	7/8

Vervolg van pagina 1

Tijdens de begrotingsbehandeling van LNV hebben verschillende Tweede-Kamerleden hun waardering uitgesproken voor deze ludieke actie van Stichting Milieukeur. In het debat deed het Tweede-Kamerlid Van den Brand van GroenLinks de suggestie om

tijdens het Europese voorzitterschap van Nederland, medio volgend jaar, tijdens de Eurotop ook producten met Milieukeur op het menu te zetten. Veerman heeft hierop niet afwijzend gereageerd. Veerman: "men eet bij mij thuis, dus ik heb het enigszins in de hand."

De heer K. de Jong biedt de petitie aan aan de heer J. Astma

"Het kantoor van Stichting Milieukeur is gesloten van 25 december 2003 tot 5 januari 2004."

Milieukeur: de wereld achter het logo

In het kader van de strategische verkenning van Stichting Milieukeur heeft het adviesbureau Schuttelaar & Partners een onderzoek uitgevoerd naar het gebruik van de Milieukeurcertificatieschema's door niet-Milieukeurhouders. Op basis van enquêtes en telefonische interviews heeft het onderzoek 'Milieukeur: de wereld achter het logo' de spin-off van Milieukeurcertificatieschema's in kaart gebracht.

Bij Stichting Milieukeur is de indruk aanwezig dat de certificatieschema's niet alleen toegevoegde waarde hebben in het traject van het aanvragen van Milieukeur, maar ook als instrument of referentiekader van milieubeleid worden gebruikt zonder dat dit resulteert in het logo op een product. De onderzoeksvraag was dan ook: "Onderzoek systematisch en gestructureerd of, en zo ja hoe, de certificatieschema's betekenis hebben zonder dat zij daadwerkelijk leiden tot certificering en het plaatsen van Milieukeur op een verpakking."

De onderzoekers concluderen dat achter het Milieukeurlogo een wereld schuilgaat waarin de certificatieschema's een belangrijke rol spelen. Uit het onderzoek blijkt dat de certificatieschema's grote

bekendheid genieten bij overheid en bedrijfsleven; op veel verschillende manieren komt men in aanraking met de schema's en het logo. Dit lijkt een goede basisvoorwaarde om op voort te bouwen. De schema's spelen een zelfstandige rol in productontwikkeling en bij de implementatie van milieubeleid. Tevens zijn ze voor de helft van de respondenten een referentiekader, inspiratiebron of leveringsvoorwaarde, zonder dat dit leidt tot werkelijke aanvraag van het Milieukeurlogo.

Maar er zijn ook aandachtspunten. Het logo blijkt voor de meeste (potentiële) aanvragers geen aantoonbaar voordeel op te leveren, terwijl aan de certificatieschema's wel een bepaalde functionaliteit wordt verbonden. De certificatieschema's worden onvoldoende als praktijkgericht ervaren; ook ontbreekt de internationale aansluiting. De onderzoekers pleiten voor het in het oog houden van de mogelijkheden voor spin-off's, in te spelen op actuele milieu-items en meer te kijken naar mogelijke knelpunten, zoals kosten voor bedrijven bij de introductie van Milieukeur. Stichting Milieukeur zal de komende tijd met de aandachtspunten en aanbevelingen aan de slag gaan.

Netwerkdag Duurzaam Inkopen 2003

In de Beurs van Berlage in Amsterdam organiseerde Novem 19 november jl. de jaarlijkse netwerkdag Duurzaam Inkopen. De bijeenkomst was bedoeld voor inkopers, milieumedewerkers van overheidsorganisaties en bestuurlijk verantwoordelijken.

Op deze dag deelden veel (ervarings-)deskundigen met belangstellenden hun visie op een duurzaam inkoopbeleid. Overheidsinkopers, wetenschappers en adviseurs hebben in de verschillende voordrachten en paneldiscussies hun visie gegeven op het nationale beleid rondom duurzaam inkopen en de manieren om binnen een organisatie duurzaam inkopen te bewerkstelligen.

Stichting Milieukeur heeft in haar stand informatie aangeboden over de rol van Milieukeur bij duurzaam inkopen. Deze rol is ook aan de orde gekomen in één van de parallelsessies, waarin is ingegaan op de achtergronden van een aantal door Stichting Milieukeur ontwikkelde milieucriteria. Mede op basis van Milieukeurcriteria zijn een aantal milieuspecificaties van Duurzaam Inkopen opgesteld. Natasha Postma van Stichting Milieukeur: "Milieukeur is een zichtbaar hulpmiddel om milieuvriendelijke producten aan te schaffen. Alle producten met Milieukeur koppelen functionaliteit aan zorg voor het milieu. Voor inkopers zijn de Milieukeurcriteria en de milieuspecificaties van Duurzaam Inkopen een handig hulpmiddel bij het duurzaam inkopen."

De overheid moet als inkoper haar verantwoordelijkheid nemen

Het Rotterdamse GIO-projectmeubelen heeft sinds 2000 Milieukeur voor drie modellen bureaustoelen en twee bureautafels en is in Nederland de enige producent voor kantoormeubilair die dit keurmerk mag voeren. Deze maand heeft GIO besloten om nog een jaar door te gaan met Milieukeur. Of de meubelen van GIO daarna nog Milieukeur zullen voeren hangt deels af van de verantwoordelijkheid van de overheid.

GIO heeft ruim zestig jaar ervaring als fabrikant van ergonomische kantoormeubelen en is altijd vernieuwend bezig geweest. Directeur van GIO, de heer Mastenbroek: "We houden ons bezig met het produceren van kantoorartikelen, maar ook met het ontwikkelen van door ons gepatenteerde producten. We zijn altijd in de weer met het ontwikkelen van ergonomische kantoormeubelen ter voorkoming van bijvoorbeeld nekklachten en RSI."

De reden om in 2000 Milieukeur aan te vragen was deels zakelijk. Milieukeur kon volgens Mastenbroek ook dienen als marketingtool. "Het bedrijfsleven en de overheid gingen meer en meer over op duurzaam inkopen. Door Milieukeur kon ik mij krachtig opstellen ten opzichte van de concurrentie." Sinds 2000 hebben vijf producten van GIO Milieukeur. Het kantoormeubilair met Milieukeur voldoet aan een groot pakket strenge materiaaleisen. Tevens eist Milieukeur een lange levensduur en een kwalitatief goed product, dat eenvoudig te repareren en te recyclen is. Mastenbroek: "Mijn dochter studeerde milieutechnologie aan de TU Eindhoven en zij wees mij op de mogelijkheden van Milieukeur. Het verkrijgen van Milieukeur betekent ook een hele cultuuromslag; de

GIO LEX bureaustoel met Milieukeur

gehele interne organisatie en bedrijfsvoering wordt hierdoor aangepast. Zo kunnen bepaalde apparaten niet worden gebruikt en sommige gangbare basisproducten, zoals thinner, zijn taboe."

Volgens Mastenbroek heeft Milieukeur bedrijfseconomisch niet opgeleverd wat ervan werd verwacht. Dit komt volgens hem deels door het feit dat de overheid haar verantwoordelijkheid bij duurzaam inkopen niet neemt. "Momenteel wordt overheidsbeleid met betrekking tot duurzaam inkopen gemaakt, maar het vreemde is dat de overheid haar eigen beleid niet opvolgt. In de praktijk is hierop geen enkel toezicht. Er is echt sprake van papieren beleid. Bij het inkopen wordt er te gemakkelijk vanuit gegaan dat wat in Nederland wordt gemaakt, ook wel goed zal zijn. Dit is natuurlijk niet het geval. Mijn observatie staat niet op zich; ook uit andere geledingen ken ik gelijksoortige ervaringen."

De reden dat GIO dit jaar doorgaat met Milieukeur komt door het vertrouwen dat Mastenbroek heeft in de nieuwe directeur van Stichting Milieukeur. "Haar enthousiasme heeft mij overtuigd. Zij heeft mij toegezegd zich te willen hard maken om het beleid van duurzaam inkopen handen en voeten te geven. Op dat punt is er sprake van wederzijds vertrouwen. Volgend jaar maken we de balans weer op."

AKK & Milieukeur gaan ervoor

Al heel wat agrarische producten met Milieukeur, waaronder aardappelen, aardbeien, groenten, fruit, varkensvlees en potplanten, liggen in de schappen van supermarkten. Milieukeur is een erkenning voor de producenten voor hun inspanningen op het gebied van milieu en duurzaamheid. In de afgelopen tien jaar hebben veel producten met Milieukeur hun weg gevonden naar de consument. De groei in de markt vlakkt echter af en een nieuwe aanpak is nodig om het aantal producten en het volume flink op te schroeven.

Voor opschaling van Milieukeur is een bijdrage van alle partijen in de keten nodig. Telers/veehouders, verwerkers, retailers en consumenten hebben hierbij hun eigen verantwoordelijkheid. In dit proces is een rol weggelegd voor Stichting Agro Keten Kennis (AKK). AKK ondersteunt samenwerking tussen bedrijven, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties en overheid gericht op een duurzame versterking van de agro-sector. Door een goed georganiseerde samenwerking kan de verdere uitbouw van het Milieukeurconcept gestalte krijgen.

Hierbij kan worden gedacht aan de inzet van prestatiecontracten waarin overheid, bedrijven en maatschappelijke organisaties doelen vastleggen en hun bijdrage nader specificeren. Op deze manier neemt iedere partij haar eigen verantwoordelijkheid bij het behalen van de geformuleerde doelstellingen. Een goede samenwerking kan een effectieve informatie-uitwisseling tussen alle betrokken partijen opleveren. Ook hebben veelbelovende en uitdagende initiatieven hierdoor een grotere kans van slagen en kan beter afstemming plaatsvinden van alle initiatieven binnen een project (van consumentencampagne tot certificeringseisen). Om de publiekprivate samenwerking verder te verdiepen pleit AKK voor een platform voor gemeenschappelijke activiteiten.

AKK en Stichting Milieukeur hebben onlangs een project gestart dat zich richt op het stimuleren van samenwerking in de keten. Hierbij staan de ondersteuning van bedrijven die willen innoveren en een gerichte benadering van consumenten, centraal.

Milieukeur stimuleert duurzaam beheer groen en verhardingen

Vanaf dit jaar is het voor terreineigenaren (bedrijven, gemeenten e.d.) mogelijk om Milieukeur voor groen en verhardingen te verwerven. Stichting Milieukeur heeft met KIWA Certificatie en Keuringen te Rijswijk een licentie afgesloten om de controles en certificatie hiervoor uit te voeren.

De Milieukeurcriteria voor groen en verhardingen zijn door Stichting Milieukeur gepresenteerd op de DBT Kennis&dag. Op deze informatiedag tijdens het Programma Duurzame Bedrijfsterreinen van Novem bleek hiervoor veel belangstelling te bestaan. Tot voorkort konden bedrijven het duurzaam beheer van bedrijfsterreinen nauwelijks in beeld brengen. Milieukeurcertificatie biedt die mogelijkheid nu wel. Opmerkelijk is bijvoorbeeld dat vrijwel alle bedrijfsterreinen standaard chemisch onkruidvrij worden gehouden. Terreinbeheerders kunnen bedrijven op de bedrijfsterreinen hierdoor nu met Milieukeur een handvat bieden om duurzaam ondernemerschap in te vullen.

In de vorige nieuwsbrief kondigden wij een pilot-project aan voor gemeenten en bedrijfsterreinbeheerders die het Milieukeurcertificaat willen behalen. Diverse provincies hebben enthousiast gereageerd om één of meerdere gemeenten of

bedrijven uit hun provincie voor deelname aan deze pilot aan te dragen.

Een zeer diverse groep terreinbeheerders heeft inmiddels belangstelling getoond voor de pilot. Deze groep heeft de voorkeur om dit project twee jaar te laten duren. In de definitieve opzet van het project zal hiermee rekening worden gehouden. Uiteindelijk is het de bedoeling om in de eindfase van het project een symposium te organiseren waarin duurzaam beheer van groen en verhardingen centraal staat.

Debat toekomst varkenshouderij

Op woensdag 1 oktober 2003 heeft de producentenvereniging De Hoeve bv in samenwerking met Stichting Milieukeur een debat georganiseerd over verschillende bedrijfsstrategieën naar de toekomst voor varkenshouders.

De discussie vond plaats tussen circa 60 varkenshouders en de heer Van Elzaker van Laurus, de heer Kuneman van Stichting Natuur en Milieu en de heer Backus van het Landbouw Economisch Instituut.

Alle bijdragen hadden het thema 'samenwerking' als overeenkomst: onderlinge samenwerking van varkenshouders, samenwerking in de keten en samenwerking met maatschappelijke organisaties. De aanwezigen pleiten voor meer ruimte voor eigen verantwoordelijkheid en maatwerk om doelen van het overheidsbeleid te realiseren. Als het bedrijfsleven in samenwerking met de keten en maatschappelijke organisaties haar eigen verantwoordelijkheid neemt, moet de overheid bereid zijn haar regel-

geving en controles af te bouwen zodat de kostprijs in de keten daalt. Inmiddels heeft minister Veerman een uitgebreid verslag ontvangen van deze bijeenkomst.

"Ik wil graag samenwerken met varkenshouders en ben voorstander van producentenverenigingen"
De heer Van Elzaker van Laurus over de consumentenmarkt.

"Transparantie is nodig voor het opbouwen van vertrouwen en vertrouwen is nodig om te kunnen samenwerken"
De heer Backus van het Landbouw Economisch Instituut over de concurrentiekracht.

"Varkenshouders kunnen niet alleen richting duurzaamheid, zij hebben hulp nodig"
De heer Kuneman van Stichting Natuur en Milieu over maatschappelijke wensen.

Advertentiecampagne Milieukeur

Ook dit jaar wordt Milieukeur weer onder de aandacht gebracht van het grote publiek. Het thema van deze campagne heeft te maken met de grootste groep Milieukeurhouders: de verblijfsrecreatie. Hieronder vallen de campings, bungalowparken en groepsaccommodaties met Milieukeur. In totaal zijn er circa 60 campings, 21 bungalowparken en 5 groepsaccommodaties met Milieukeur.

In de maanden november en december zullen de advertenties te vinden zijn in de tijdschriften Kampeer & Caravan Kampioen, Onze Wereld en Op Pad, en de landelijke dagbladen Algemeen Dagblad, Trouw en Volkskrant. Aanvullend worden zowel in de eerder genoemde landelijke dagbladen als in de Metro en Spits kleinere advertenties geplaatst. De advertentiecampagne is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met het Ministerie van VROM.

Onderzoek naar Milieukeur en SOMS

Het nieuwe Nederlandse stoffenbeleid is beschreven in de Strategie Omgaan Met Stoffen (SOMS). Stichting Milieukeur heeft naar aanleiding van overleg met VROM een onderzoek laten uitvoeren naar de overeenkomsten en verschillen tussen de Milieukeur-criteria en de criteria voor de indeling van stoffen in SOMS. De uitkomsten zullen worden gebruikt voor de derde voortgangsrapportage van VROM over SOMS.

Uit het onderzoek, uitgevoerd door IVAM (Research and Consultancy on Sustainability), blijkt dat de aanpak van Stichting Milieukeur voor het ontwikkelen van Milieukeurcriteria nauw aansluit bij de uitgangspunten die SOMS hanteert. Hieruit blijkt ook dat Stichting Milieukeur aanvullende gezondheids- en milieueisen stelt. Zo worden bijvoorbeeld specifieke stoffen uitgesloten omdat zij een bewezen ongunstig effect hebben, zoals EDTA en fosfaten bij reinigingsmiddelen en broeikasgassen en fluor-tensiden bij brandblusmiddelen. Deze stoffen vallen nu nog buiten de RIVM ZEZ-stoffenlijst. Deze lijst van stoffen die aanleiding geven tot "zeer ernstige zorg" (ZEZ) is opgesteld naar aanleiding van een verzoek van de Tweede Kamer.

Bij toekomstige herzieningen van Milieukeur-certificatieschema's zal aandacht besteed worden aan stoffen die in de huidige Milieukeurcertificatieschema's nog niet (geheel) zijn uitgesloten. Het College van Deskundigen van Stichting Milieukeur zal, onder andere op basis van de beschikbaarheid van milieuvriendelijker alternatieven, hierover uiteindelijk een afweging maken.

Klok Eco vaatwas-tabletten met Europees Ecolabel

Sinds eind oktober 2003 heeft Dalli Benelux ook voor de Klok Eco vaatwastabletten het Europees Ecolabel verworven. De tabletten voldoen als eerste in Nederland aan de strenge milieucriteria van de Europese Unie en mogen daarom het Europees Ecolabel voeren.

Naast vaatwastabletten voert Dalli Benelux het Europees Ecolabel ook voor Klok Eco Totaal, Bont en Bont & Fijn wasmiddel, Klok Eco afwasmiddel en Klok Eco allesreiniger.

Het Europees Ecolabel geeft de onafhankelijke garantie dat producten milieuvriendelijker zijn dan soortgelijke producten met een goede kwaliteit. De criteria waar producten aan dienen te voldoen, zijn tot stand gekomen na grondig onderzoek naar de effecten op het milieu in iedere fase van de levenscyclus.

Column

Duurzaam bouwen: duurzame output of duurzaam proces?

Als ik lees dat DuPont voor haar lycravezel het Europees Ecolabel heeft gekregen, dan zie ik dat als een mooi voorbeeld van een duurzaam bedrijfsproces. De keuze voor zo'n label komt namelijk voort uit een strategische keuze. Hoewel DuPont daar niet wil over communiceren, onderstreept zij hiermee wel het belang van duurzame ontwikkeling. Zo kunnen duurzaamheidsdoelen duurzaam worden bereikt.

In de beginjaren van ons centrum hadden we vaak discussies met de bouwpartijen over wat nu precies 'duurzaam' was. En zolang zij er niet uitkwamen, begonnen ze er ook niet aan (en geef ze ongelijk). We zijn nu inmiddels een stuk verder, want in Nederland komen nauwelijks meer bouwprojecten tot stand waar duurzaamheid niet op de een of andere manier is toegepast. De discussies over wat nu precies duurzaam is, lijken geluwd te zijn. Want, maar al te vaak wordt er geroepen: "Het moet duurzaam!". En het blijft niet bij roepen, maar het wordt ook gerealiseerd. Je bent dan geneigd om te denken dat we bij ons doel "Nederland bouwt duurzaam" zijn. Maar we zijn nog niet zover. Als we kijken waar dat geluid vandaan komt en hoe die duurzaamheid tot

stand is gekomen, dan blijkt maar al vaak dat de 'schreeuw om duurzaamheid' afkomt van een paar bevlogene mensen. Ik ben van mening dat het project dan wel meer of minder duurzaam is, maar dat het proces er naar toe dat nog niet is; de goede uitzonderingen daar gelaten. Want, zolang het duurzame van de output valt of staat met een paar bevlogene mensen in een organisatie, is het bedrijfsproces niet duurzaam te noemen. Als we zo'n situatie in een groot gedeelte van de bouwsector bereiken, dan kan ik zeggen dat bij ons doel komen.

En die doelen zijn haalbaar: De Stad van de Zon, Hoogvliet, Lanxmeer, Oikos, Nieuw-Terbregge, Schalkwijk, Poelgeest. Allemaal voorbeelden die tot stand zijn gekomen vanuit ingebedde duurzaamheid in organisaties; duurzame processen waar we wat van kunnen leren, net zoals de keuze van DuPont.

*Marian Looze
Directeur Nationaal Dubo Centrum*

Ontwikkelingen

Onderzoek

Bier

De komende tijd zal Stichting Milieukeur criteria ontwikkelen om te komen tot een certificatieschema voor bier. Tijdens het onderzoek zullen alle relevante milieuspecten van de productie van bier worden meegenomen, waaronder het gebruik van grond- en hulpstoffen, gewasbescherming, bemesting en energie, productie en omgeving en logistiek en distributie. Het streven is om in de zomer van 2004 te komen tot een certificatieschema voor bier, waarbij zowel grote industriële brouwerijen als ambachtelijke brouwerijen in aanmerking kunnen komen voor Milieukeur voor bier.

Bloemisterij en tuincentra

In januari 2004 gaat de uitgestelde praktijktoets van start waarbij twintig vestigingen van Intratuin en ruim 10 bloemisten meedoen om het concept-certificatieschema 'Milieukeur bloemisterij en tuincentra' te evalueren. Dit certificatieschema is in het kader van het Agro Keten Kennis project (AKK-project) 'Milieukeur op maat voor bloemen- en plantenketens' ontwikkeld. In het AKK-project werken verschillende bedrijven en onderzoekers met elkaar samen, zoals: Intratuin, de Bloemisten Business Club (BBC), de handelaren ISA en OZ-plus, Kwekerij Stolk BV en Stichting Milieukeur. Na de praktijktoets zal dit certificatieschema worden gepubliceerd.

Fietsbanden

Besloten is om de ontwikkeling van Milieukeurcriteria voor fietsbanden stop te zetten. De verwachting was dat er milieuwinst kon worden behaald door de recycling en het hergebruik van fietsbanden en via levensduurverlenging door de inzet van meer duurzame grondstoffen. Gedurende het project is echter duidelijk geworden dat veel minder eenvoudig milieuwinst valt te behalen dan vooraf werd ingeschat. Om deze reden is er geen perspectief voor Milieukeurcriteria voor deze productgroep.

Hotels en conferentiecentra

Onlangs is de schriftelijke ronde bij wijze van hoorzitting voor de ontwikkeling van Milieukeurcriteria afgerond. Vooralsnog is de productgroep ingeperkt tot de horecasectoren hotels en conferentiecentra. Deze productgroepafbakening houdt in dat restaurants die onderdeel uitmaken van hotels en conferentiecentra onder de productgroep vallen. Bedrijven waarvoor de hoofdactiviteit het serveren van maaltijden is ('zelfstandige' restaurants), vallen echter niet binnen de productgroep. Naar aanleiding van opmerkingen in de schriftelijke ronde wordt de optionele eis voor duurzaam bouwen tijdens nieuwbouw, verbouw of renovatie op dit moment geactualiseerd. Streven is het certificatieschema per 1 januari 2004 te publiceren.

Het uitgangspunt bij de ontwikkeling van deze Milieukeurcriteria is een koppeling aan het hoogste niveau ('goud') van de 'Milieubarometer', net als voor Milieukeur verblijfsrecreatie. De 'Milieubarometer' wordt beheerd door de Stichting Keurmerk Milieu, Veiligheid en Kwaliteit.

Koffers

Een schriftelijke ronde bij wijze van hoorzitting over de Milieukeurcriteria voor koffers heeft inmiddels plaatsgevonden. Over de criteria voor kunststoffen en rubber moet de besluitvorming nog worden afgerond. Publicatie wordt begin 2004 verwacht.

Monitoring duurzame varkensvleesproductie

Monitoring van duurzaamheid begint bij de vaststelling van wat duurzaamheid nu precies inhoudt bij vleesproductie en hoe dat gemeten kan worden door mid-

del van indicatoren. Stichting Milieukeur heeft onlangs een opdracht verleend om een monitoringsysteem te ontwikkelen voor varkensvleesproductie met Milieukeur.

Motorenrevisie (bedrijven)

De resultaten van het Milieukeuronderzoek motorenrevisie zijn 22 oktober 2003 besproken tijdens een bijeenkomst van de begeleidingscommissie. Hierin is gesproken over emissies in de gebruiksfase, reinigingsmiddelen en of Milieukeur alleen zou moeten gelden voor volledige revisies (hele motor) of dat ook deelrevisies (onderdelen) in aanmerking zouden moeten komen. Op basis van de resultaten van het Milieukeuronderzoek en het commentaar van de begeleidingscommissie zal een besluit genomen worden over de voortzetting van het onderzoek voor de ontwikkeling van Milieukeurcriteria voor motorenrevisie.

Paddestoelen en kiemgroenten

Stichting Milieukeur heeft besloten om het concept-certificatieschema voor paddestoelen en kiemgroenten op te splitsen in een certificatieschema voor paddestoelen en een certificatieschema voor kiemgroenten (sprouts en cressen) en deze certificatieschema's apart te gaan publiceren. Beide certificatieschema's zullen waarschijnlijk medio februari 2004 worden gepubliceerd, nadat de criteria met een aantal partijen zijn besproken. Het certificatieschema voor kiemgroenten zal in eerste instantie criteria bevatten voor diverse soorten cressen en zal in de loop van volgend jaar worden aangevuld met criteria voor sprouts.

TL-buizen

Er loopt een onderzoek voor de ontwikkeling van Milieukeurcriteria voor TL-buizen. In eerste instantie wordt nagegaan of het mogelijk is om binnen de productgroep TL-buizen milieuwinst te behalen door bijvoorbeeld eisen te stellen ten aanzien van levensduur en licht-opbrengst. Op basis van de resultaten van dit onderzoek zal een beslissing genomen worden over voortzetting van het Milieukeuronderzoek.

Toeristische (Alpen)arrangementen

Nog dit jaar wordt een vergadering van de begeleidingscommissie Milieukeur toeristische (Alpen)arrangementen georganiseerd. Hier wordt een concept-rapport van het Milieukeuronderzoek besproken. Indien u hiervoor belangstelling heeft, kunt u dit bij Stichting Milieukeur kenbaar maken.

Publicatie

Boomkwekerijproducten

Het certificatieschema voor boomkwekerijproducten is per 1 november 2003 gepubliceerd, nadat het uitvoerig met diverse partijen is getoetst en besproken. Het certificatieschema wordt gebruikt door een groep laanboomkwekers in Noord-Brabant. Het kwaliteitscertificaat Qualitree van de boomkwekerijsector wordt bij de keuzemaatregelen met vijf punten beloond.

Herziening en verlenging van eisen

Aardbeien

Het certificatieschema aardbeien is herzien en publicatie vindt plaats per 1 januari 2004. Het certificatieschema is geldig tot 1 januari 2005.

Autowasininstallaties

De huidige Milieukeurcriteria voor autowasininstallaties zijn met een half jaar (tot 1 juli 2004) ongewijzigd verlengd, vanwege de voorbereiding van de herziening van de Milieukeurcriteria voor autowasininstallaties. Diverse in de vergadering van de begeleidingscommissie besproken onderwerpen worden op dit moment nader onderzocht. Het betreft onder andere de gevolgen van de nieuwe regels voor 'grijs water' in autowasininstallaties, het 'slaan van putten' en gezondheidsrisico's van waswater in de installaties.

Boerderijmelk en zuivelproducten

Het certificatieschema boerderijmelk en zuivelproducten is verlengd tot 1 oktober 2004. De belangrijkste wijziging is dat er zal worden aangesloten bij de module 'natuur en landschapsbeheer', waaruit minimaal vijf punten dienen te worden gescoord.

Brandblusmiddelen

De Milieukeurcertificatieschema's voor draagbare en verrijdbare brandblusmiddelen, blusgassen en blusschuimen voor blusinstallaties zijn herzien en samengevoegd in het Milieukeurcertificatieschema brandblusmiddelen. Het certificatieschema Milieukeur brandblusmiddelen gaat in per 1 december 2003 en is geldig tot 1 december 2006. Bij de herziening is rekening gehouden met de gevolgen van de Europese Preparatenrichtlijn. De herziening heeft daarnaast geleid tot aanpassing van de eis ten aanzien van fluor-tensiden. Fluortensiden zijn toegestaan tot 0,07 % (w/w). Het gehalte fluor-tensiden zal wederom een aandachtspunt zijn bij de volgende herziening van de Milieukeurcriteria voor brandblusmiddelen.

De Milieukeurcertificatieschema's voor draagbare en verrijdbare brandblusmiddelen, blusgassen en blusschuimen voor blusinstallaties die nog geldig waren tot 1 maart 2004

worden per 1 december 2003 ingetrokken. Gezien het feit dat eerder is gesproken over een overgangstermijn van een jaar (bij ingang van de herziene criteria per 1 maart 2004) is de overgangstermijn nu vastgesteld op 15 maanden (tot 1 maart 2005).

Rundvee en rundvleesproducten

De certificatieschema's rundvee en rundvleesproducten zijn verlengd met één jaar tot 1 januari 2005. De lijst gewasbeschermingsmiddelen is, mede gezien wettelijke toelatingen, wel geactualiseerd.

Schrijfgerei

Het Milieukeurcertificatieschema schrijfgerei is ongewijzigd verlengd (behoudens kleine aanpassingen) van 1 januari 2004 tot 1 januari 2005. Er wordt verwezen naar de meest recente versie van de FSC-criteria. Ook zijn enige preciseringen in de paragraaf over onderzoek, beoordeling en toezicht doorgevoerd.

Substraat

Het certificatieschema substraat is ongewijzigd verlengd tot 1 juli 2004. De verwachting is dat bij de herziening met name de afstemming met andere (in ontwikkeling zijnde) certificatiesystemen het belangrijkste aandachtspunt zal worden.

Varkens

Het certificatieschema varkens is met een half jaar verlengd tot 1 juli 2004. Het certificatieschema zal dan worden aangevuld met eisen voor varkensvoer.

Europees Ecolabel

De criteria voor allesreiniger en handafwasmiddel worden herzien. De eerste bijeenkomst voor deze herziening heeft begin september plaatsgevonden. Deze herziening voor Europees Ecolabelcriteria loopt simultaan met de herziening van de Nordic Swan-criteria voor allesreiniger en handafwasmiddel.

Naar verwachting zal in december 2003 over de herziene Europees Ecolabelcriteria voor koelkasten worden gestemd. De conceptcriteria zijn in het herzieningsonderzoek nauwelijks gewijzigd.

Het herzieningsonderzoek voor Europees Ecolabelcriteria voor laptops en PC's loopt nog.

De start van de criteria-ontwikkeling voor Europees Ecolabel drukwerk, onder leiding van de Zweedse Competent Body, heeft grote belangstelling van de sector in Europa. Het Scandinavische keurmerk "Nordic Swan" heeft voor drukwerk ongeveer 600 keurmerkhouders.

De eerste bijeenkomst voor de ontwikkeling van Europees Ecolabelcriteria voor campings heeft op 26 november 2003 in Rome plaatsgevonden, onder leiding van de Italiaanse Competent Body. Zij hebben vorig jaar Europees Ecolabelcriteria ontwikkeld voor toeristische accommodaties.

Stichting Milieukeur is dit najaar, in samenwerking met adviesbureau IVAM, gestart met de ontwikkeling van Europees Ecolabelcriteria voor smeermiddelen. De eerste bijeenkomst zal op 11 december 2003 in Brussel plaatsvinden.

De ontwikkeling van Europees Ecolabelcriteria voor meubelen is nog niet afgerond vanwege grote verschillen van inzicht tussen de verschillende Competent Bodies.

Milieuvoorkeur is een nieuwsbrief van Stichting Milieukeur

Colofon

Eisenhowerlaan 150
Postbus 17186
2502 CD Den Haag
telefoon (070) 358 63 00
fax (070) 350 25 17
email: milieukeur@milieukeur.nl
internet: www.milieukeur.nl

Redactie

PSZ & vS, Den Haag + Stichting Milieukeur

Vormgeving

Drupsteen + Straathof, Den Haag
Opmaak en druk

Drukkerij De Bink bv, Leiden

Foto's

o.a. Hans Hordijk

ISSN 1383-9446

